

Rīgā

20.04.2021. Nr. LPA 1.7.-53

Ministru prezidentam

Finanšu ministram

Valsts kancelejas direktoram

*Par Eiropas Savienības struktūrfondu
plānošanu un ieviešanu*

Biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse" un zemāk parakstījušās organizācijas aicina Ministru kabinetu un Finanšu ministriju nostiprināt biedrību un nodibinājumu partnerību Eiropas Savienības fondu plānošanā, ieviešanā un uzraudzībā, kā arī pilnveidotu partnerības principa ieviešanu turpmākajā ES fondu vadībā.

Lai to sasniegtu, aicinām Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likumā un attiecīgi ikvienā specifiskā atbalsta mērķī (SAM) iekļaut horizontālās prasības:

- Ikvienā SAM paredzēt vienlīdzīgas iespējas kā īstenotājus un finansējuma saņēmējus paredzēt visas juridiskās formas, tai skaitā biedrības un nodibinājumus;
- SAM, kura īstenošanā ir nozīmīga biedrību un nodibinājumu līdzdalība, paredzēt tādu finansējuma administrēšanas mehānismu, kas nerada nesamērīgu administratīvo slogu un naudas plūsmas problēmas aktivitāšu īstenošanai;
- Ikvienā SAM ietvaros iekļaut kvalitatīvo rādītāju, kas iekļauj ES struktūrfondu līdzekļu ieguldījuma izvērtējumu, balstoties uz to, cik daudz un kādā kvalitātē ir iesaistītas biedrības un nodibinājumi, tādējādi nodrošinot biedrību un nodibinājumu sabiedriskajam labumam iesaisti.

Tāpat aicinām stiprināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību un iesaistīt to rīcībpolitikas plānošanā un realizēšanā, kā arī nodrošināt konsultāciju kvalitātes pilnveidi izpildvarai un likumdevējam, paredzot biedrību un nodibinājumu līdzdalības iespējas politikas plānošanas procesos un it īpaši Eiropas Savienības fondu plānošanā un uzraudzībā visās nozarēs. Tādējādi aicinām,

- lai nodrošinātu, ka publiskās pārvaldes un pilsoniskās sabiedrības partnerība tiek īstenota profesionāli, nodrošināt, ka līdzdalība ES Struktūrfondu Uzraudzības komitejās un Apakškomitejās tiek nodrošināta no Tehniskās palīdzības, sedzot līdzdalības administratīvās izmaksas;
- noteikt, ka nozaru ministrijas rīko publiskās apspriedes ar biedrībām un nodibinājumiem par Eiropas Savienības struktūrfondu programmu plāniem, tai skaitā arī norādot iemeslus, ja nozaru ministrija nav paredzējusi rīkot projektu konkursus ar biedrību un nodibinājumu dalību.

Augstāk minētie priekšlikumi ir pamatojami ar virkni Eiropas Savienības un nacionālā līmeņa normatīvajiem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem:

- Priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Sociālo fondu Plus tiek vēl spēcīgāk nostiprināta nepieciešama nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret sociālo un pilsonisko dialogu, un regulas 8. pantā noteikts, ka:
"1. Katra dalībvalsts nodrošina sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pienācīgu dalību to nodarbinātības, izglītības un sociālās iekļautības politikas virzienā

- īstenošanā, kas tiek atbalstīti ESF+ sadaļā, ko īsteno, ievērojot dalītās pārvaldības principu.
2. Dalībvalstis katrā programmā atvēl pienācīgu summu no ESF+ finanšu līdzekļiem, ko īsteno, ievērojot dalītās pārvaldības principu, sociālo partneru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanai."
- Tāpat "Eiropas Komisijas deleģētās 2014.gada 7.janvāra Regulas Nr. 240/2014" par Eiropas rīcības kodeksu attiecībā uz partnerību saistībā ar Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem preambulas 2.punktā norādīts, ka: "Partnerība nozīmē ciešu sadarbību starp publiskām iestādēm, ekonomiskajiem un sociālajiem partneriem, kā arī struktūrām, kas pārstāv pilsonisko sabiedrību, valsts, reģionālajā un vietējā līmenī visā programmas ciklā, kurā ietilpst sagatavošanas, īstenošanas, uzraudzības un novērtēšanas posmi." Minētajā regulā, atzīstot partneru dažādību pieredzes un kapacitātes ziņā, ir uzsvērtā arī nepieciešamība stiprināt attiecīgo partneru institucionālās spējas programmu sagatavošanā un īstenošanā, lai būtu iespējama efektīva partnerība.
 - Sabiedrības līdzdalība ir būtisks demokrātiskas valsts un cilvēka drošumspējas stūrakmenis. Un saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam un Nacionālo attīstības plānu 2021.-2027.g. (NAP2027), sabiedrības līdzdalība un aktīva sabiedrības piedalīšanās svarīgu lēmumu veidošanā ir noteikta kā viena no Latvijas prioritātēm. Arī Saeimas paziņojumā, kas pievienos NAP2027, ir iekļauta valstiska apņemšanās noteikt dialogam ar pilsonisko sabiedrību līdzvērtīgu pieeju ar sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos - tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij.
 - Sabiedrības līdzdalības nepieciešamību nostiprina arī citi valstiski nozīmīgi dokumenti. Tai skaitā, Nacionālajā drošības koncepcijā kā viena no Latvijas prioritātēm apdraudējuma novēršanai, noteikta nepieciešama īstenot pasākumus un radīt atbilstošus apstākļus, kas veicinātu sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību sabiedriski politiskajos procesos valstī.
 - Papildus tam Latvija ir apstiprinājusi "Labās prakses kodekss pilsoniskās līdzdalības nodrošināšanai lēmumu pieņemšanas procesā", kas nosaka pilsoniskās sabiedrības līdzdalības vadlīnijas Eiropas Savienības dalībvalstīs. Tomēr, vērtējot esošos sabiedrības līdzdalības formātus Latvijā un Eiropas Savienībā, secināms, ka tie nespēj pilnvērtīgi nodrošināt to sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību lēmumu pieņemšanas procesā, kam tā ir nepieciešama visvairāk. Un Latvijā pielietotais trīspusējais sociālais dialogs ir novecojis formāts, kas neatbilst mūsdienu un nākotnes nodarbinātības jaunajām formām un sociālo spēlētāju daudzveidībai.

Aicinām Ministru kabinetu un Finanšu ministriju, kā Eiropas Savienības fondu vadošo iestādi, iekļaut priekšlikumus Darbības programmā, Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likumā un attiecīgi ikvienā specifiskā atbalsta mērķī pirms to iesniegšanas apstiprināšanai Ministru kabinetā.

Ar cieņu

Latvijas Pilsoniskā alianse

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Biedrības un nodibinājumi, kuras pievienojas Latvijas Pilsoniskās alianSES 20.04.2021. vēstulei Nr. LPA 1.7.-53 Par Eiropas Savienības struktūrfondu plānošanu un ieviešanu":

Zemgales NVO Centrs	Uldis Dūmiņš
Latvijas Platforma attīstības sadarbībai	Inese Vaivare
Latvijas Jaunatnes padome	Ilze Bergmane
Latvijas Bērnu labklājības tīkls	Daiga Zaķe
Biedrība "Radošās Idejas"	Sanita Putniņa
Biedrība "Mores muzejs"	Anta Brača
Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS	Iveta Kažoka
Zināšanu pārneses kustība RA.DU	Rasma Pīpiķe
Eiropas Kustība Latvijā	Andris Gobiņš
NVO Piekrastes Konvents	Daina Dubra
Fonds atvērtai sabiedrībai DOTS	Ieva Morica
Onkoloģisko pacientu atbalsta biedrība "Dzīvības koks"	Gunita Berķe
Biedrība "Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija"	Regita Zeiļa
Biedrība "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai attīstībai"	Āris Ādlers
Biedrība "Latvijas SOS Bērnu ciematu asociācija"	Ilze Paleja
Nodibinājums "Ventspils Augsto tehnoloģiju parks"	Ilze Valdmane
Biedrība "Kurzemes NVO centrs"	Elīna Futraka
Biedrība "Latvijas Samariešu apvienība"	Andris Bērziņš
Make Room	Mīks Celmiņš
Latvijas Ordeņu brālība	Juris Griķis
Pilsoņu un nepilsoņu savienība	Vladimirs Sokolovs

Latvijas Dabas fonds	Andrejs Briedis
Biedrība "Mazirbes draugu kopa"	Lilita Kalnāja
Biedrība "Džudo klubs SALDUS"	Gatis Baumanis
Biedrība "Vidusdaugavas NVO centrs"	Agita Pleiko
Nodibinājums "Mamma mammai fonds"	Bonija Lasmane
Biedrība "Radi Vidi Pats"	Anna Paula Gruzdiņa
Latgales skolu atbalsta fonds "Veronika"	Ligita Azovska
Latvijas Lauku forums	Anita Seļicka
Biedrība "Papardes zieds"	Iveta Ķelle
Biedrība "Ascendum"	Antonija Skopa
Apvienība "Pilsēta cilvēkiem"	Mihails Simvulidi
Biedrība "Latvijas Rokmūzikas asociācija"	Uģis Glāzītis
Latvijas Dzelzceļnieku Biedrība	Agnija Vihrjakova
Biedrība "Mūsu vārds"	Inta Kaugere
Nodibinājums "Kandavas novada iespēju fonds"	Ērodeja Kirillova
Bērnu paliatīvās aprūpes biedrība	Anda Jansone